

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Banská Štiavnica</i>
Typ subjektu	<i>Okresné mesto</i>
Okres	<i>Banská Štiavnica</i>
Kraj	<i>Banskobystrický</i>
Počet obyvateľov	<i>10 457</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	20
Terminológia	26
Zdroje informácií.....	31
Súvisiace školiace materiály	32

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory programových štruktúr mesta Banská Štiavnica.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom ekonomického oddelenia mesta Banská Štiavnica a jeho organizácií.
- ✓ Vedúcim zamestnancom odborných oddelení mesta Banská Štiavnica a jeho organizácií, ktorí zodpovedajú za implementáciu jednotlivých politík v rámci samosprávy.
- ✓ Voleným zástupcom v samospráve.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom samospráva používa verejné zdroje.

---

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej stránke Ministerstva financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487>.

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad programovej štruktúry mesta Banská Štiavnica sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
  - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
  - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

---

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej samosprávy** definuje **vzory** programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a mestá, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady programov mesta Banská Štiavnica.

V prípade mesta Banská Štiavnica môžeme definovať nasledujúce programy:

- Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola**
- Program 2: Propagácia a marketing**
- Program 3: Interné služby**
- Program 4: Služby občanom**
- Program 5: Bezpečnosť**
- Program 6: Odpadové hospodárstvo**
- Program 7: Verejné osvetlenie**
- Program 8: Komunikácie**
- Program 9: Vzdelávanie**
- Program 10: Šport**
- Program 11: Kultúra**
- Program 12: Prostredie pre život**
- Program 13: Sociálne služby**
- Program 14: Bývanie**
- Program 15: Administratíva**

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady podprogramov mesta Banská Štiavnica.

V prípade mesta Banská Štiavnica môžeme definovať nasledujúce **podprogramy**:

Konkrétny príklad 1:

V rámci Programu Plánovanie, manažment a kontrola:

- Podprogram 1.1 : Manažment mesta**
- Podprogram 1.2 : Plánovanie**
- Podprogram 1.3: Kontrola**
- Podprogram 1.4 : Daňová agenda a politika**
- Podprogram 1.5 : Rozpočtová politika**
- Podprogram 1.6: Členstvo v organizáciách a združeniach**

Konkrétny príklad 2:

V rámci Programu Interné služby:

- Podprogram 2.1: Právne služby**
- Podprogram 2.2: Činnosť samosprávnych orgánov samosprávy**
- Podprogram 2.3: Zabezpečovanie úkonov spojených s voľbami**
- Podprogram 2.4: Hospodárska správa a údržba majetku mesta**
- Podprogram 2.5: Prevádzka a údržba budov**
- Podprogram 2.6: Vzdelávanie zamestnancov**
- Podprogram 2.7: Mestský informačný systém**
- Podprogram 2.8: Archív a registratúra**
- Podprogram 2.9: Prevádzka úradu**
- Podprogram 2.10: Autodoprava**

Konkrétny príklad 3:

V rámci Programu Bezpečnosť:

Podprogram 3.1: Verejný poriadok a bezpečnosť

Podprogram 3.2: Civilná ochrana

Podprogram 3.3: Ochrana pred požiarimi

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady prvkov mesta Banská Štiavnica.

V prípade mesta Banská Štiavnica môžeme definovať nasledujúce prvky:

Konkrétny príklad 1:

V rámci Programu Bezpečnosť:

Podprogram 1.1: Verejný poriadok a bezpečnosť

Prvok 1.1.1: Aktívna ochrana

Prvok 1.1.2: Kamerový systém

Prvok 1.1.3: Preventívno-výchovná činnosť

Prvok 1.1.4: Karanténna stanica

Podprogram 1.2: Civilná ochrana

Podprogram 1.3: Ochrana pred požiarmi

Konkrétny príklad 2:

V rámci Programu Komunikácie:

Podprogram 2.1: Výstavba miestnych komunikácií

Prvok 2.1.1: Obnova existujúcich komunikácií

Prvok 2.1.2: Výstavba nových komunikácií

Podprogram 2.2: Správa a údržba miestnych komunikácií

Prvok 2.2.1: Letná údržba

Prvok 2.2.2: Zimná údržba

Prvok 2.2.3: Obnova značenia miestnych komunikácií

Podprogram 2.3: Manažment dopravnej infraštruktúry

Konkrétny príklad 3:

V rámci programu Vzdelávanie:

Podprogram 3.1: Materské školy

Prvok 3.1.1: Materská škola Ul. Bratská č.9

Prvok 3.1.2: Prvok 8.2.3: Materská škola, Ul.1.mája č.4

Prvok 3.1.3: Materská škola Ul. Mierová č.2

Prvok 3.1.4: Materská škola, Nám. padlých hrdinov č.2, miestna časť Štefultov

Podprogram 3.2: Základné školy

Prvok 3.2.1: Základná škola Jozefa Horáka, Dobšinského 17

Prvok 3.2.2: Základná škola Jozefa Kollára, L. Svobodu č.40

Prvok 3.2.3: Základná škola Andreja Sládkoviča, Gwerkovej-Gollnerovej 9

Podprogram 3.3: Základná umelecká škola

Podprogram 3.4: Vzdelávacie aktivity voľno – časové

Prvok 3.4.1: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Horáka

Prvok 3.4.2: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Kollára

Prvok 3.4.3: Školský klub detí pri ZŠ Andreja Sládkoviča

Prvok 3.4.4: Centrum voľného času

Podprogram 3.5: Školské jedálne

Prvok 3.5.1: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Horáka

Prvok 3.5.2: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Kollára

Prvok 3.5.3: Školská jedáleň pri Základnej škole Andreja

Sládkoviča

Podprogram 3.6: Neštátne školské zariadenia

Podprogram 3.7: Školský grantový systém

Podprogram 3.8: Školský úrad

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov mesta Banská Štiavnica.

V prípade mesta Banská Štiavnica by bolo možné definovať nasledujúce potenciálne projekty:

Konkrétny príklad 1:

Program 9: Vzdelávanie

Podprogram 9.1: Materské školy

Prvok 9.1.1: Materská škola Ul.Bratská č.9

Prvok 9.1.2: Materská škola, Ul.1.mája č.4

Projekt 9.1.3: Zateplenie MŠ Ul. 1. mája

Prvok 9.1.4: Materská škola Ul.Mierová č.2

Prvok 9.1.5: Materská škola, Nám. padlých hrdinov č.2, miestna

časť Štefultov

Podprogram 9.2: Základné školy

Prvok 9.2.1: Základná škola Jozefa Horáka, Dobšinského 17

Prvok 9.2.2: Základná škola Jozefa Kollára, L.Svobodu č.40

Prvok 9.2.3: Základná škola Andreja Sládkoviča, Gwerkovej-Gollnerovej 9

Podprogram 9.3: Základná umelecká škola

Podprogram 9.4: Vzdelávacie aktivity voľno – časové

Prvok 9.4.1: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Horáka

Prvok 9.4.2: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Kollára

Prvok 9.4.3: Školský klub detí pri ZŠ Andreja Sládkoviča

Prvok 9.4.4: Centrum voľného času

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Podprogram 9.5: Školské jedálne

Prvok 9.5.1: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Horáka

Prvok 9.5.2: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Kollára

Prvok 9.5.3: Školská jedáleň pri Základnej škole Andreja Sládkoviča

Podprogram 9.6: Neštátne školské zariadenia

Podprogram 9.7: Školský grantový systém

Podprogram 9.8: Školský úrad

Konkrétny príklad 2:

V rámci programu Šport:

Podprogram 10.1: Športové podujatia

Podprogram 10.2: Grantový systém na šport

Podprogram 10.3: Športová infraštruktúra

Prvok 10.3.1: Futbalový štadión

Prvok 10.3.2: Plaváreň

Prvok 10.3.3: Klziská

Projekt 10.3.4: Vybudovanie športového prírodného centra

Konkrétny príklad 3:

V rámci Programu Bývanie:

Podprogram 14.1: Agenda Štátneho fondu rozvoja bývania

Podprogram 14.2: Bytová výstavba

Projekt 14.2.1: Výstavba bytov

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Reálny príklad

Reálny príklad programovej štruktúry mesta Banská Štiavnica zohľadňujúci rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie mesta Banská Štiavnica a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1: Manažment mesta

Podprogram 1.2: Plánovanie

Prvok 1.2.1: Strategické plánovanie

Prvok 1.2.2: Územné plánovanie a architektonicko-urbanistické zámery a štúdie

Podprogram 1.3: Kontrola

Prvok 1.3.1: Vonkajšie a vnútorné kontroly

Prvok 1.3.2: Petície a podania

Podprogram 1.4: Daňová agenda a politika

Podprogram 1.5: Rozpočtová politika

Podprogram 1.6: Členstvo v organizáciách a združeníach

Program 2: Propagácia a Marketing

Podprogram 2.1: Propagácia a prezentácia

Podprogram 2.2: Turisticko-informačné centrum

Podprogram 2.3: Medzinárodná spolupráca

Podprogram 2.4: Kronika mesta

Podprogram 2.5: Web stránka

Program 3: Interné služby

Podprogram 3.1: Právne služby

Prvok 3.1.1: Právne služby interné

Prvok 3.1.2: Právne služby externé

Podprogram 3.2: Činnosť samosprávnych orgánov samosprávy

Podprogram 3.3: Zabezpečovanie úkonov spojených s voľbami

Podprogram 3.4: Hospodárska správa a údržba majetku mesta

Prvok 3.4.1: Hospodárska správa a údržba hnutelného majetku

Prvok 3.4.2: Hospodárska správa a údržba nehnuteľného majetku

Prvok 3.4.3: Hospodárska správa a údržba pozemkov

Podprogram 3.5: Prevádzka a údržba budov

Podprogram 3.6: Vzdelávanie zamestnancov

Podprogram 3.7: Mestský informačný systém

Podprogram 3.8: Archív a registratúra

Podprogram 3.9: Prevádzka úradu

Podprogram 3.10: Autodoprava

Program 4: Služby občanom

Podprogram 4.1: Organizácia občianskych obradov

Podprogram 4.2: Činnosť matriky

Podprogram 4.3: Verejné toalety

Podprogram 4.4: Cintorínske a pohrebné služby

Podprogram 4.5: Trhovisko

Podprogram 4.6: Médiá

Prvok 4.6.1: Mestská televízia

Prvok 4.6.2: Štiavnické noviny

Prvok 4.6.3: Miestny rozhlas

Podprogram 4.7: Zberňa šatstva

Podprogram 4.8: Stavebný úrad

Program 5: Bezpečnosť

Podprogram 5.1: Verejný poriadok a bezpečnosť

Prvok 5.1.1: Aktívna ochrana

Prvok 5.1.2: Kamerový systém

Prvok 5.1.3: Preventívno-výchovná činnosť

Prvok 5.1.4: Karanténna stanica

Podprogram 5.2: Civilná ochrana

Podprogram 5.3: Ochrana pred požiarmi

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1: Zvoz a odvoz odpadu

Podprogram 6.2: Recyklácia odpadu

Podprogram 6.3: Manažment odpadového hospodárstva

Program 7: Verejné osvetlenie

Podprogram 7.1: Prevádzka verejného osvetlenia

Podprogram 7.2: Oprava a údržba verejného osvetlenia

Podprogram 7.3: Výstavba verejného osvetlenia

Program 8: Komunikácie

Podprogram 8.1: Výstavba miestnych komunikácií

Prvok 8.1.1: Obnova existujúcich komunikácií

Prvok 8.1.2: Výstavba nových komunikácií

Podprogram 8.2: Správa a údržba miestnych komunikácií

Prvok 8.2.1: Letná údržba

Prvok 8.2.2: Zimná údržba

Prvok 8.2.3: Obnova značenia miestnych komunikácií

Podprogram 8.3: Manažment dopravnej infraštruktúry

Program 9: Vzdelávanie

Podprogram 9.1: Materské školy

Prvok 9.1.1: Materská škola Ul.Bratská č.9

Prvok 9.1.2: Materská škola, Ul.1.mája č.4

Projekt 9.1.3: Zateplenie MŠ Ul. 1. mája

Prvok 9.1.4: Materská škola Ul.Mierová č.2

Prvok 9.1.5: Materská škola, Nám. padlých hrdinov č.2, miestna časť Štefultov

Podprogram 9.2: Základné školy

Prvok 9.2.1: Základná škola Jozefa Horáka, Dobšinského 17

Prvok 9.2.2: Základná škola Jozefa Kollára, L.Svobodu č.40

Prvok 9.2.3: Základná škola Andreja Sládkoviča, Gwerkovej-Gollnerovej 9

Podprogram 9.3: Základná umelecká škola

Podprogram 9.4: Vzdelávacie aktivity voľno – časové

Prvok 9.4.1: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Horáka

Prvok 9.4.2: Školský klub detí pri ZŠ Jozefa Kollára

Prvok 9.4.3: Školský klub detí pri ZŠ Andreja Sládkoviča

Prvok 9.4.4: Centrum voľného času

Podprogram 9.5: Školské jedálne

Prvok 9.5.1: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Horáka

Prvok 9.5.2: Školská jedáleň pri Základnej škole Jozefa Kollára

Prvok 9.5.3: Školská jedáleň pri Základnej škole Andreja Sládkoviča

Podprogram 9.6: Neštátne školské zariadenia

Podprogram 9.7: Školský grantový systém

Podprogram 9.8: Školský úrad

Program 10: Šport

Podprogram 10.1: Športové podujatia

Podprogram 10.2: Grantový systém na šport

Podprogram 10.3: Športová infraštruktúra

Prvok 10.3.1: Futbalový štadión

Prvok 10.3.2: Plaváreň

Prvok 10.3.3: Klziská

Projekt 10.3.4: Vybudovanie športového prírodného centra

Program 11: Kultúra

Podprogram 11.1: Kultúrne podujatia

Prvok 11.1.1: Salamander

Prvok 11.1.2: Živé šachy

Prvok 11.1.3: Nezabudnuté remeslá

Prvok 11.1.4: Batoch mikulášskych prekvapení

Prvok 11.1.5: CAP´AL´EST

Prvok 11.1.6: Schemnitzfest

Prvok 11.1.7: Výstavy a kurzy

Prvok 11.1.8: Ostatné kultúrne podujatia

Podprogram 11.2: Podpora kultúry grantovým systémom

Podprogram 11.3: Kultúrna infraštruktúra

Prvok 11.3.1: Kino

Prvok 11.3.2: Amfiteáter

Prvok 11.3.3: Mestská knižnica

Prvok 11.3.4: Kultúrny dom Štefultov

Prvok 11.3.5: Kultúrny dom Banky

Projekt 11.3.6: Rekonštrukcia centra mestskej kultúry

Projekt 11.3.7: Rekonštrukcia domu Banky

Projekt 11.3.8: Rekonštrukcia kina Akademik

Prvok 11.3.9: Vyhotovenie reliéfu

Program 12: Prostredie pre život

Podprogram 12.1: Verejná zeleň

Prvok 12.1.1: Správa a údržba verejnej zelene

Prvok 12.1.2: Výsadba verejnej zelene

Podprogram 12.2: Grantový systém pre oblasť výstavby a životného prostredia

Podprogram 12.3: Zásobovanie vodou

Program 13: Sociálne služby

Podprogram 13.1: Dávky sociálnej pomoci

Podprogram 13.2: Príspevky neštátnym subjektom

Podprogram 13.3: Kluby dôchodcov

Podprogram 13.4: Opatrovateľská služba v byte občana

Podprogram 13.5: Sociálna výpomoc žiakom

Podprogram 13.6: Pochovanie občana

Podprogram 13.7: Osobitný príjemca

Podprogram 13.8: Rómsky klub

Program 14: Bývanie

Podprogram 14.1: Agenda Štátneho fondu rozvoja bývania

Podprogram 14.2: Bytová výstavba

Program 15: Administratíva

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zábery, ciele a merateľné ukazovatele³. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram základné školy a v rámci neho Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie a Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

---

³ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavujú po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.
- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.
- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: www.finance.gov.sk/projekt.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.